

Školitelský posudek: Mgr. Robert Pejša, PhD. na bakalářskou práci:

Edina, BARTALOVÁ: *Vyšehradská skupina V4: vznik, výsledky a perspektivy d'alšej spolupráce*. KSES, FF UK v Praze, Praha 2016, 48 s.

Bakalářská práce studentky Bc. Ediny Bartalové na téma „*Vyšehradská skupina V4: vznik, výsledky a perspektivy d'alšej spolupráce*“ se věnuje zejména analýze institucionálního fungování tohoto regionálního, zejména politicky chápaného seskupení vzniklého v roce 1991.

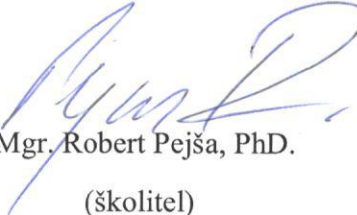
V rámci pěti chronologicky řazených kapitol studentka podává popisný (avšak poměrně schematický) přehled kořenů tohoto typu regionální spolupráce (na vybraných státech, resp. geografickém území států tzv. V4). Je však potřebné hned na začátku zdůraznit, že jádro práce nespočívá v historické analýze tohoto typu „středoevropské spolupráce“, ale spíše, asi jako většina dnešní politologické literatury na toto téma, se věnuje pouhé deskripci, popisu mechanismů spolupráce tohoto regionálního seskupení (politických, hospodářských, kulturně-vzdělávacích). Tedy věnuje se popisu aktuálního stavu, výčtu činností tohoto seskupení. V bakalářské práci se tedy nejedná o hloubkovou analýzu činností V4, která by byla vystavěna na hodnocení oficiálních politik (politiky seskupení V4) z pozice nepolitické (veřejné kritiky). Bohužel je práce založena na politologické literatuře (většinou anglicko-jazyčné, ačkoliv třeba psané středoevropskými experty, kteří však v těchto typech studií používají zjednodušující výklad pro potřebu snazšího pochopení), která hlubší průnik do problematiky středoevropské kooperace nedokáže nabídnout. Právě konfrontace oficiální prezentace politik/agendy V4 s jeho reálným veřejným hodnocením by byl krok, který by bylo možné vnímat jako jakési „novum“ v reflexi činnosti „Visegrádu“. Bohužel při jeho hodnocení konstantně a nekriticky převažují politická a diplomatická hodnocení (bez jakéhokoliv reálného obsahu) o jeho: *významu..., potřebě..., nezastupitelnosti..., historické roli..., strategické roli...* (ve vztahu k evropskému a transatlantickému integračnímu procesu) a mnohá další, více obecná a nicneříkající konstatování, která by se dala použít k hodnocení jakého i regionálního seskupení, a vůbec bychom nemuseli vědět, že se jedná o hodnocení činnosti V4. Konkrétní význam, jeho vliv, hodnota a váha jeho aktivit se dá zjistit konfrontací jeho oficiálních stanovisek, kroků a výsledků například v konfrontaci s hodnocením „nezávislého“ tisku (maďarského, českého, polského, slovenského), a to zejména reflexí skutečných témat, které V4 nastolilo (pokud vůbec nějaké..., třeba vzpomínané „Východní partnerství“) a frekvenci, v jaké se o seskupení V4 a jeho konkrétních realizovaných činnostech psalo a píše (třeba v západním tisku, nebo v odborné západní literatuře). Právě takovéto zhodnocení, reflexe (nikoliv pouhá deskripce jeho oficiálních struktur a mechanismů fungování) by mohlo přinést skutečně zajímavá zjištění o dosavadní existenci a vůbec i smyslu (opodstatnění), tedy o skutečně hmatatelných výsledcích a přínosu činnosti tohoto regionálního seskupení. Toto, dá se říci, je vlastně jediný a smysluplný koncept hodnocení tohoto regionálního seskupení, zejména s ohledem na jeho další případnou perspektivu a možnosti existence.

Samozřejmě studentka se snaží, zejména skrze chronologický popis jeho organizace a zachycení jeho činnosti analyzovat a vždy za každou kapitolou i hodnotit význam dané časové etapy vývoje seskupení V4. V celém textu je viditelná snaha reflektovat roli tohoto seskupení v procesu demokratické transformace bývalých totalitních systémů a států, všímá si role tohoto seskupení po pádu Varšavské smlouvy, stejně jako RVHP (nikoliv výslovně) a tedy jeho oficiální roviny politické, stejně jako jeho role při tvorbě volné hospodářské zóny na půdorysu

V4. Dále studentka přibližuje „interní“ problémy visehradské spolupráce, které se v několika fázích interního vývoje vyskytly (problémy s vývojem na Slovensku za období tzv. „Mečiarismu“ a podpora ze strany dalších členů V4 při překonávání následků této antidemokratické recidivy), dále poukazuje na latentní problém „krize spolupráce“, která souvisela a souvisí s mírou ochoty a zájmu jednotlivých států V4 kooperovat, nikoliv ve středoevropském prostoru dominovat, což je další z typických projevů a problémů V4 (nejen aktuálních, ale i historických), na který studentka v celém textu správně upozorňuje.

Z hlediska celkového hodnocení práce, jak již bylo řečeno výše, je zřejmé, že studentka zcela samostatně a standardně zvládla vytvoření konceptu a struktury práce. Tomuto konceptu a metodě chronologické deskripce fungování seskupení V4 odpovídá i styl, který lze označit za popisnou analýzu oficiálních struktur a činností seskupení V4. To, co v práci absentuje, je bohužel hlubší konfrontace oficiálně prezentovaných výsledků a činností s reálným stavem (například hospodářská spolupráce v rámci V4 vůbec neodpovídá plánům a záměrům, které byly vkládány do projektu CEFTA, kdy mělo jít o projekt propojení středoevropských ekonomik, nikoliv však jen o vytvoření bezcelní zóny, ale i mělo jít o institucionální (nadmárodní) podporu společných ekonomických projektů a podnikatelské spolupráce – to se bohužel skutečností nestalo). A podobným způsobem, tedy hodnocením vytyčených cílů a jejich reálných plnění, by se dala celá historie tohoto seskupení skutečně podrobit analýze, která by vytvořila předpoklad pro smysluplné korekce dalšího směřování tohoto seskupení. V tomto směru bakalářská práce nesplnila zcela stanovený cíl. Nicméně je třeba přiznat, že většině literatury věnující se historii a aktuálnímu vývoji seskupení V4 právě tato rovina otevřené konfrontace vytyčených cílů a reálných plnění chybí. Tedy v tomto směru se ani studentce nepodařilo (ke škodě věci) nabourat obecný diskurz, který v přístupu k tomuto tématu v české, slovenské, ale i v maďarské odborné literatuře převládá. Nedostatkem, jinak standardně napsané bakalářské práce, je její kolísající jazyková úroveň, tedy nedostatek, který je však napravitelný a tedy nemá smysl, aby byl hodnocen jako nedostatek, který by snad snižoval obsah a celkové zpracování práce. V tomto směru je dobré studentku (která je bilingvní) na tyto jazykové nedostatky upozornit, nicméně nemůže tím být snížen její poctivý, samostatný přístup při zpracování tématu.

Celkově práci Ediny Bartalové, navzdory koncepčním a dalším dílčím výhradám, hodnotím jako práci, která zcela odpovídá běžným standardům kladeným na bakalářskou práci. Bakalářskou práci proto doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení „velmi dobře“.

Mgr. Robert Pejša, PhD.
(školitel)

V Sátoraljaújhely 7.6. 2016